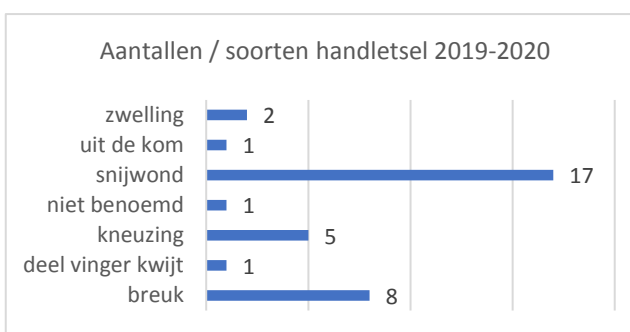

Datum: 03-06-2020 / AUTEUR: KAM Infra

Houd je handen heel

Het oplopen van handletsel is al jaren één van de grootste risico's bij BAM Infra Nederland. In de afgelopen 18 maanden hebben **35 incidenten** plaatsgevonden met handletsel tot gevolg. In de meeste gevallen was sprake van snijwonden, gevolgd door breuken en kneuzingen. Vaak was er minder dan 1 dag verzuim, maar in 8 gevallen was dat méér dan 1 dag, waarvan in 2 gevallen meer dan 14 dagen.

Tabel 1: Aantallen en soorten handletsel 2019-2020

In deze toolbox vertellen we je de belangrijkste oorzaken van deze incidenten en wat je kunt doen om handletsel te voorkomen.

Afb. 1: Opgezwollen hand na beknelling.

Afb. 2: Handschoen die klem heeft gezeten tussen staaf en buis.

Afb. 3: Deze hand zat in de handschoen van afb. 2: snijwond die gehecht moest worden.

Afb. 4: Opgezwollen hand en schaafwond nadat monteur op zijn hand heeft geslagen met hamer.

Oorzaken van handletsel

Met elkaar hebben we 7 uitgangspunten voor houding en gedrag afgesproken. Als we kijken naar de oorzaken van handletsel heeft dit meestal te maken met:

- het onvoldoende nemen van verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid en die van anderen;
- het onvoldoende vooraf afstemmen van je werkzaamheden met anderen.

Ga bij jezelf, of samen met je collega, dus altijd na of je handen voldoende beschermd zijn. Maar ook: kunnen er onderdelen dicht- of omvallen? Kan iets losschieten? Hebben we voldoende grip? Let in het bijzonder op je collega's als zij nog minder ervaren zijn. Geef naast verantwoordelijkheid nemen en werkzaamheden afstemmen ook aandacht aan de andere uitgangspunten voor houding en gedrag!

UITGANGSPUNTEN VOOR HOUDING EN GEDRAG

- Ik neem verantwoordelijkheid voor mijn veiligheid en die van anderen.
- Voordat ik begin, stem ik mijn werkzaamheden af met anderen.
- Ik spreek anderen aan én onderneem actie als ik een situatie onveilig vind.
- Ik laat mij aanspreken op mijn houding en mijn gedrag.
- Ik durf hulp te vragen bij twijfel.
- Ik meld verbeterpunten en incidenten zodat we als organisatie leren.
- Ik geef een compliment als er veilig wordt gewerkt.

Afb. 5: Uitgangspunten voor houding en gedrag.

Handletsel voorkomen

Het voorkomen van handletsel begint bij het zorgvuldig overwegen en afstemmen van de werkzaamheden: weet ik wat ik moet doen, heb ik hiervoor de juiste spullen / persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) en is mijn werkplek veilig voor mijzelf, collega's en directe omgeving? Ofwel: doe een **LMRA**!

Ga ook altijd na of we (hulp-)middelen hebben die we kunnen gebruiken in plaats van onze handen of vingers. Soms kan er ook iets worden ontwikkeld. Een voorbeeld hiervan is een speciale tang die BAM Infra Funderingstechnieken heeft ontworpen en (zelf) gemaakt. Met deze tang wordt de groutlans gericht in de boorpunt en blijven de handen uit de buurt van het risicogebied.

Afb. 7: Groutlans richten met een zelf ontworpen en geproduceerde tang.

Twijfel je of je veilig kunt werken? Durf om hulp te vragen. En als je een situatie niet veilig vindt, spreek anderen aan en onderneem actie!

Afb. 6: LMRA

Handschoenen

Belangrijke middelen om handletsel te voorkomen zijn handschoenen. Deze zijn er in allerlei soorten om je te beschermen tegen mechanische risico's, gevaarlijke stoffen risico's en hitte of verbrandingsrisico's. Handschoenen die tegen alle gevaren beschermen bestaan niet. Kies altijd het juiste type handschoen voor de werkzaamheden die je gaat uitvoeren. Zorg ervoor dat ze goed passen en controleer ze regelmatig op beschadigingen en slijtage. Bij de [Veiligheidstools](#) vind je de Handschoenenkaart (poster) die je kunt gebruiken om de juiste handschoenen te kiezen. Draag nooit handschoenen in de buurt van draaiende machines of onderdelen. Wanneer de handschoenen in de machine terechtkomen is de kans groot dat ook je handen tussen de draaiende delen terechtkomen.

Afb. 8: Verschillende soorten handschoenen.

Afb. 9: Uitleg codering weerstand.

Is er sprake van kans op snijwonden? Draag dan handschoenen met een snijweerstand (B) van minimaal klasse 3. Dit letsel komt het meeste voor!

Praat erover

Ga met elkaar in gesprek en deel je mening en ervaringen. Om je hierbij te helpen zijn gesprekskaarten ontwikkeld. Ook over het onderwerp handletsel. Deze gesprekskaarten vind je op bamsafety.com – [Safety Conversation Starters](#). De kaarten zijn in meerdere talen beschikbaar.

Afb. 10: Voorbeeld gesprekskaart.

Tot slot

Probeer eens de veters van je schoenen te strikken zonder je duimen te gebruiken. Dat valt niet mee...toch? Het ontbreken van die duim brengt veel problemen met zich mee. Slechts met veel oefenen lukt het misschien. Wees dus zuinig op je handen!